

Boliden Mineral AB
Biorn.Thews@boliden.com

Bearbetningskoncession enligt minerallagen för området Nautanen K nr 1 i Gällivare kommun, Norrbottens län

Beslut

Bergmästaren beviljar Boliden Mineral AB, 556231-6850, bearbetningskoncession med tillståndsid BK-2025:2 enligt minerallagen (1991:45) för området Nautanen K nr 1. Bearbetningskoncessionen innebär rätt till utvinning och tillgodogörande av koppar, molybden, silver och guld.

Bearbetningskoncessionens giltighetstid är 25 år från och med den dag då beslutet vinner laga kraft.

Koncessionen förenas med följande villkor;

- Boliden Mineral AB ska i möjligaste mån undvika att anlägga transportväg inom för rennärings utpekade svåra passager, och
- Boliden Mineral AB ska årligen under den tid verksamheten bedrivs genomföra samråd med Baste čearru i syfte att minimera verksamhetens negativa påverkan på rennärings. Senast två månader efter genomfört samråd ska Boliden Mineral AB lämna en redogörelse för genomfört samråd till bergmästaren.

Beskrivning av koncessionsområdet

Koncessionsområdet omfattar en yta om 396,66 ha och begränsas av räta linjer mellan hörnpunkter med koordinater i SWEREF 99TM enligt följande.

Huvudyta 1

Hörnpunkt	N-koordinat	E-koordinat
1	7 468 370	751 968
2	7 468 892	753 415
3	7 467 526	753 691
4	7 465 965	754 400
5	7 465 490	753 333
1	7 468 370	751 968

Området Nautanen K nr 1 ligger inom fastigheterna Gällivare Storlandet 5:1 och Gällivare Muorjevaara 1:3. Fastigheternas del i koncessionsområdet kommer att beräknas i samband med att mineralersättningen fastställs för första gången enligt 7 kap. 7 § minerallagen.

Koncessionsområdet omfattas av Boliden Mineral AB (hädanefter sökanden) undersökningstillstånd Nautanen nr 1001. Området är beläget cirka 15 kilometer nordväst om Aitikgruvan och cirka 2 kilometer nordväst om det gamla gruvområdet i Nautanen, Gällivare kommun.

Karta över koncessionsområdet Nautanen K nr 1, upprättad den 9 februari 2017, bifogas detta beslut (se bilaga 1).

Bakgrund

Ansökan

Ansökan om bearbetningskoncession för området Nautanen K nr 1 med bifogad miljökonsekvensbeskrivning och karta kom in från sökanden till Bergsstaten 23 maj 2022. Ansökan avser koncessionsmineralen koppar, molybden, silver och guld och en koncessionstid om 25 år.

Av ansökan framgår bland annat följande. Fyndigheten är belägen på 200–600 meters djup. Mineraltillgången i Nautanen är ännu inte avgränsad på djup eller i strykriktningen. Brytning i Nautanen planeras ske i underjordsgruva. Den huvudsakliga brytningsmetoden kommer vara skivpallbrytning där skivpallhöjden uppgår till 25 meter. När en skivpall blivit utlastad återfylls brytningsrummet för att bevara stabilitet i sidoberget samt för att kunna påbörja brytning av nästa skivpall. Borring utförs med konventionella eldrivna hydraul-borrmaskiner monterade på dieseldrivna bärare. De borrarde hålen laddas sedan med sprängmedel, vilket utgörs främst av emulsionssprängmedel. Sprängningarna sker under jord vilket innebär lite buller eller vibrationer ovan jord. Malmen kommer att transporteras till Aitik där vidare krossning och anrikning planeras. Inget anrikningsverk eller sandmagasin kommer att anläggas invid fyndigheten i Nautanen. Ett upplag planeras vid området, där berg från brytning av rampen och från brytning av gruvan läggs upp tillfälligt. Efter cirka tre år uppstår brist på fallande gråberg under jord för återfyll av brytningsrum, och då kommer gråberg att börja transporteras från upplaget tillbaka ner i gruvan. Allt gråberg i upplag kommer att ha använts för återfyll efter cirka åtta till nio år, och gråberg levereras därefter från Aitik.

I anslutning till planerad underjordsgruva, planeras det för ett mindre industriområde där kontor, garage/verkstäder, gråbergs- och malmupplag samt anläggningar för vattenrening ingår. Utöver detta planeras en transportväg för trafik till och från industriområdet och gruvan. Transportvägen kommer att anslutas till det övergripande vägnätet där vidare transport till Aitik kommer att äga rum. Brytning beräknas pågå under ca 15 år enligt preliminär produktionsplan. Påverkan från själva gruvan kommer att vara liten och därmed endast ge små effekter på landskapsbilden i området eftersom brytning sker under jord och huvuddelen av rampen in till gruvan också kommer ligga under jord. Det som kommer att vara synligt ovan jord är de ventilationsschakt som behöver drivas ner till gruvan från markytan. Eftersom gruvorterna fylls igen efter att malmen tagits ut ger detta inga eller ytterst små markdeformationer på ytan. Ventilationsschakten kommer att pluggas och ytorna täckas med morän som vegeteras efter att verksamheten avslutas.

Området som ansökan gäller är av riksintresse för värdefulla ämnen eller material enligt 3 kap. 7 § andra stycket miljöbalken. Fyndigheten Nautanen innehåller flera viktiga metaller som har stor betydelse för ett modernt och fossilfritt samhälle. Malmpotentialen är stor och fyndigheten är en av de största kända kopparfyndigheterna i Sverige. Förutsättningarna för att tillgodogöra sig riksintresset för mineral är följaktligen goda. Övriga riksintressen som berörs är rennärings-, kommunikation samt Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem. I den avvägning som ska ske mellan oförenliga riksintressen enligt 3 kap. 10 § miljöbalken (1998:808) bedömer sökanden att riksintresset för mineral bör ges företräde.

Området för sökt koncession omfattas av översiktsplan för Gällivare kommun, antagen den 17 november 2014. Av översiktsplanen framgår bland annat att Gällivares utveckling till stor del bygger på gruvindustrin som är fortsatt mycket viktig för kommunens sysselsättning, och att gruvorna i området bör ges möjlighet att expandera och utvecklas. Det finns ingen fördjupad översiktsplan över området. Inte heller omfattas området någon detaljplan eller några områdesbestämmelser.

Det ansökta koncessionsområdet omfattas av sökandens undersökningstillstånd Nautanen nr 1001, varför företrädesrätt enligt 4 kap. 3 och 4 §§ föreligger.

Enligt sökanden föreligger inte hinder mot bearbetning enligt 5 kap. 10 § eller 17 kap. 3 § minerallagen.

Kungörelse och underrättelser

Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen har kungjorts i tidningen Norrländska Socialdemokraten samt i Post- och Inrikes Tidningar. Berörda fastighetsägare och övriga kända sakägare har underrättats om ansökan och tillställts kopia av ansökan, icke-teknisk sammanfattning och innehållsförteckning av miljökonsekvensbeskrivningen samt information om var kompletta handlingar i ärendet finns tillgängliga.

Från fastighets- och övriga kända sakägare har i huvudsak följande synpunkter framförts.

Baste čearru har i yttrande samt inom ramen för konsultationsförfarandet i huvudsak framfört följande. Nautanen utgör ett viktigt område för rennäringen. En del av samebyns renhjord betar i området varje vinter. Området har flyttleder och rastbeten för grupper som passerar österut på flyttning. Baste čearru är en smal sameby och väldigt känslig för störningar som påverkar betande renar på vinterbete. I och med den gröna omställningen och LKAB/Hybrit så försvinner enormt mycket betesmark för renarna och samebyn behöver nu kämpa för den mark som återstår och för att renarna ska få betesro. Renen är mycket känslig för störningar.

Samebyn framhåller vidare att deras egna synpunkter inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningen/rennäringanalysen lämnades in år 2019 eller 2020. Vid den tidpunkten såg det annorlunda ut jämfört med vad som är fallet idag, i och med fokus på den gröna omställningen, bland annat LKAB:s Hybrit-satsningar. I och med alla dessa projekt har trycket på samebyns områden ökat än mer, och läget är helt annorlunda idag jämfört med vad som var fallet då. Denna aspekt anser samebyn saknas i ärendet och finns inte med i handlingarna.

Nu i och med Nautanen-projektet så har och kommer samebyn sammantaget tappa enorma markområden, vilket innebär stora problem för samebyn med smala områden att bedriva renskötsel på. Det är svårt att tappa så stora delar av vinterbeteslandet, inte minst mot bakgrund av att samebyn inte har några andra områden att ersätta aktuellt vinterbetesområde med. Vinterbete för i vart fall en siida-grupp kommer att gå förlorat. Vissa andra samebyar har exempelvis reservbetesland vid kusten, vilket Baste čearru inte har.

Bergsstaten har även mottagit yttrande från Naturskyddsföreningen Norrbottens län som sammanfattningsvis framfört följande. Det föreslagna gruvprojektet är olämpligt och bör inte genomföras, varför bearbetningskoncession inte bör meddelas. Frågan om Natura 2000-tillstånd ska i vilket fall först avgöras av länsstyrelsen innan ansökan kan behandlas vidare. Ansökan skall därför avvisas eller medges vila innan tillståndsfrågan har avgjorts. Naturskyddsföreningen anför som grund för varför gruvprojektet är olämpligt att det finns brister i miljökonsekvensbeskrivningen samt att rennäringen ska ha företräde vid en avvägning i markanvändningsfrågan.

Samråd med länsstyrelsen

I enlighet med 8 kap. 1 § minerallagen har bergmästaren den 29 augusti 2023 begärt yttrande från Länsstyrelsen Norrbotten gällande tillämpningen av 3, 4 och 6 kap. miljöbalken (1998:808). Länsstyrelsen Norrbotten har den 13 december 2023 inkommit med yttrande till Bergsstaten. I yttrandet framhöll länsstyrelsen att det var deras bedömning att det inte går att utesluta att den planerade verksamheten kommer påverka miljön i Natura 2000-området Torne- och Kalix älvsystem på ett betydande sätt, och att ett Natura 2000-tillstånd därmed krävs för att ett beviljande ska kunna ske. Eftersom ett sådant tillstånd inte hade meddelats föreslog länsstyrelsen därför att koncessionsansökan skulle avslås. Länsstyrelsen påtalade även ett antal brister som länsstyrelsen hade uppmärksammat i den miljökonsekvensbeskrivning som sökanden gett in.

Sedermera, den 1 juli 2024, har minerallagen ändrats på så sätt att ett Natura 2000-tillstånd inte längre är en förutsättning för att en bearbetningskoncession ska kunna beviljas.¹ Med anledning av detta, samt efter att ha berett sökanden möjlighet att inkomma med kompletteringar med anledning av de brister länsstyrelsen framhållit, har bergmästaren på nytt begärt yttrande från Länsstyrelsen Norrbotten gällande tillämpningen av 3 kap., 4 kap. 1-7 §§ och 6 kap. 28-46 §§ miljöbalken.

Av länsstyrelsens yttrande den 12 november 2024 framgår att länsstyrelsen bedömer att den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Vidare att området för den planerade gruvverksamheten till största delen är utpekad som

¹ SFS 2024:325; Lag om ändring i minerallagen (1991:45).

riksintresse för värdefulla ämnen eller mineral. Den planerade verksamheten kommer, direkt eller indirekt, att påverka områden som utpekats som riksintressen för rennäringsområdet. Länsstyrelsen bedömer att det inte är möjligt att inom koncessionsområdet med tillhörande industriområde samt delar av de aktuella områdena av riksintresse för rennäringsområdet bedriva rennärings- och mineralutvinning parallellt, och att företräde ska ges åt riksintresset för värdefulla ämnen eller mineral. Länsstyrelsen tillstyrker därför att bergmästaren beviljar den sökta bearbetningskoncessionen för området Nautanen K nr 1, i Gällivare kommun. Länsstyrelsen anser att koncessionen bör förenas med villkor. Villkoren syftar till att minimera den planerade gruvverksamhetens påverkan på rennäringsområdet och lyder;

1. Boliden Mineral AB ska i möjligaste mån undvika att anlägga transportväg inom rennäringsområdet utpekade svåra passager.
2. Boliden Mineral AB ska årligen genomföra samråd med Báste cearru i syfte att minimera verksamhetens negativa påverkan på rennäringsområdet. Senast två månader efter genomfört samråd ska bolaget lämna en redogörelse för detta till bergmästaren.

Enligt länsstyrelsens uppfattning är det helt uppenbart att ytterligare och mer detaljerade villkor är nödvändiga för att begränsa den planerade verksamhetens negativa påverkan på rennäringsområdet och andra intressen. Sådana villkor, avseende exempelvis buller, damning och utsläpp till vatten, bör dock föreskrivas enbart inom ramen för den tillståndsprövning som sker enligt miljöbalken och inte i detta ärende. De villkor som länsstyrelsen nu föreslår är enligt länsstyrelsen formulerade på ett sådant sätt att de inte torde riskera att stå i strid med eller förhindra sådana villkor som skulle behöva föreskrivas vid en eventuell tillståndsprövning. Länsstyrelsen ser inte heller någon risk för dubbelreglering om ett tillstånd skulle komma att meddelas. Länsstyrelsen anser att villkoren även i övrigt är lämpliga och därför bör föreskrivas om den sökta bearbetningskoncessionen beviljas.

Sökandens inställning

Sökanden har inga synpunkter på den bedömning länsstyrelsen gjort i fråga om tillämpningen av 3 kap., 4 kap. 1-7 §§ och 6 kap. 28-46 §§ miljöbalken. Dock har sökanden synpunkter gällande de villkor som länsstyrelsen ansett att ansökt bearbetningskoncession bör förenas med. Vad gäller det första villkoret har sökanden inga invändningar mot syftet med villkoret, dock anser sökanden att det varken är nödvändigt eller lämpligt att i detta fall reglera frågan genom ett villkor. I vart fall bör ett eventuellt villkor utformas så att det inte inskränker möjligheten för mark- och miljödomstolen att reglera frågan i en prövning om tillstånd enligt miljöbalken. Det är

först vid den prövningen som den närmare lokaliseringen av transportvägen kommer vara känd, varför det är lämpligare att eventuella dithörande villkor bestäms då. Ett villkor i en bearbetningskoncession upphör inte att gälla i samband med frågan om tillstånd enligt miljöbalken avgörs, utan gäller parallellt med villkoren i miljötillståndet. Det är lämpligt att mark- och miljödomstolens utrymme att fastställa tydliga och ändamålsenliga villkor till skydd för rennärningen inte kringskärs av parallellt gällande villkor i koncessionsbeslutet. Det finns därför risk att det av länsstyrelsen föreslagna villkoret skapar otydlighet för såväl mark- och miljödomstolen som för sökanden.

Vad gäller det andra villkoret så konstaterar sökanden att det föreslagna villkoret saknar begränsning i tiden eller koppling till att gruvverksamhet faktiskt planeras eller bedrivs. Om bergmästaren anser att det finns ett behov av att reglera frågan om samråd i ett villkor i koncessionsbeslutet så anser sökanden att det bör tydliggöras i villkoret att samråd ska genomföras årligen från det att verksamheten påbörjas och under den tid verksamheten bedrivs.

Med anledning av vad samebyn framhållit upprepar sökanden att denne delar den bedömning som länsstyrelsen har gjort i frågan om vilket ändamål som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning av det aktuella området samt i frågan om att miljökonsekvensbeskrivningen med ingivna kompletteringar uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Länsstyrelsen är den myndighet som har ett utpekat ansvar för att verka för en lämplig hushållning av mark- och vattenområden på regional nivå och länsstyrelsen har följaktligen kunskap om - och överblick av - vilka verksamheter som påverkar och kan komma att påverka rennärningen. Sökanden uppmärksammar även på nytt att länsstyrelsen i sin bedömning också har tagit hänsyn till de kumulativa effekter som påverkar förutsättningarna för rennärningens bedrivande i det aktuella området.

Motivering

Tillämpliga bestämmelser

Förutsättningar för koncession

Enligt 4 kap. 2 § första stycket minerallagen ska bearbetningskoncession meddelas om en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad och fyndighetens belägenhet och art inte gör det olämpligt att sökanden får den begärda koncessionen.

Enligt tredje stycket samma paragraf ska 3 kap., 4 kap. 1-7 §§ och 5 kap. 18 § miljöbalken tillämpas i ärenden om beviljande av bearbetningskoncession.

Enligt fjärde stycket samma paragraf ska, om ett ärende om beviljande av koncession avser en verksamhet som ska prövas även enligt miljöbalken eller andra lagar, 3 kap. och 4 kap. 1-7 §§ miljöbalken endast tillämpas vid den prövning som sker i koncessionsärendet. Vid tillämpningen av 3 kap. 10 § andra stycket miljöbalken och 4 kap. 1 § första stycket 1 miljöbalken ska 4 kap. 8 § i balken inte beaktas.

Enligt femte stycket samma paragraf ska, när en verksamhet senare ska prövas enligt miljöbalken eller andra lagar, frågan om det krävs tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken och, om tillstånd krävs, frågan om tillstånd kan lämnas göras oberoende av de ställningstaganden som har gjorts i koncessionsprövningen.

Enligt sjätte stycket samma paragraf ska i ärenden om beviljande av koncession en specifik miljöbedömning göras, information lämnas och samordning ske enligt 6 kap. 28-46 §§ miljöbalken. Uppgifterna i miljökonsekvensbeskrivningen ska ha den omfattning och detaljeringsgrad som behövs för prövningen av koncessionsansökan.

Enligt sjunde stycket samma paragraf får en koncession inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelser. Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

Villkor och säkerhet

Enligt 4 kap. 5 § minerallagen ska en koncession förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen eller enskild rätt eller som behövs för att naturtillgångarna skall utforskas och tillvaratas på ett ändamålsenligt sätt.

Enligt 4 kap. 6 § minerallagen ska en koncessionshavare ställa säkerhet för dennes skyldigheter vad gäller efterarbete, om det inte finns särskilda skäl till något annat.

Bearbetningskoncessionens giltighetstid

Enligt 4 kap. 7 § minerallagen ska en bearbetningskoncession meddelas för tjugofem år. Om sökanden begär det, får kortare tid bestämmas.

Samråd

Av 8 kap. 1 § tredje stycket minerallagen framgår att bergmästaren, när det gäller tillämpningen av 3 kap., 4 kap. 1-7 §§ och 6 kap. 28-46 §§ miljöbalken, ska samråda med länsstyrelsen i det eller de län där koncessionsområdet ligger. Länsstyrelsen får i dessa fall besluta om arkeologisk utredning enligt 2 kap. 11 § kulturmiljölagen (1988:950).

Vägledande avgöranden

I HFD 2016 ref. 21 konstaterade Högsta förvaltningsdomstolen att en prövning enligt 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende om bearbetningskoncession ska omfatta såväl det sökta koncessionsområdet som markanvändning för till gruvdriften nödvändiga tillhörande anläggningar.

Bergmästarens bedömning

Malmbevisningen

En malmbevisning är en redogörelse av de resultat som undersökningsarbetet har lett till, de geologiska och geofysiska kartor som har upprättats samt annan utredning som kan vara av betydelse vid en bedömning av om en fyndighet som kan tillgodogöras ekonomiskt har blivit påträffad. Malmbevisningen består av två delar, dels en redogörelse av kännedomsgraden av fyndigheten i fråga, dels en redogörelse som ska visa att fyndigheten sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt.

Av handlingarna framgår att det år 2016 inom Nautanen K nr 1 rapporterats en indikerad mineraltillgång på 8,2 Mton med en genomsnittlig halt på 1,66 % Cu, 0,85 g/t Au och 5 g/t Ag samt en antagen mineraltillgång som estimeras innehålla 7,5 Mton malm med en halt på 1,47 % Cu, 0,61 g/t Au och 7 g/t Ag.

Mineraltillgången har rapporterats i enlighet Fennoscandian Review Board som rekommenderades av Svemin vid tiden för beräkningen. Innehållet i underlaget har förberetts, granskats och godkänds av en Kompetent Person enligt Pan-European Reserves and Resources Reporting Committee (PERC). Beräkningarna har uppdaterats år 2020 då mineraltillgångarna även utökats. Mineraltillgångarna rapporteras numera i enlighet med PERC Reporting Standard 2021.

Mot bakgrund av den utredning som sökanden inkommit med så finner bergmästaren att tillräckligt undersökningsarbete har utförts för att påvisa att en mineralisering finns inom det sökta koncessionsområdet. Bergmästaren finner även att tillräckligt undersökningsarbete utförts för att mineraltillgångar ska kunna beräknas med sådan kännedomsgrad att dessa kan ligga till grund för bedömning av den ekonomiska lönsamheten för en bearbetningskoncessionsansökan.

Sökanden har även inkommit med beräknade kostnader för bearbetning och uppföring av malm inom det sökta koncessionsområdet. En kassaflödesanalys som granskats av Kompetent Person enligt PERC har presenterats.

Mot denna bakgrund samt det sökanden anført gällande bearbetning, kostnader och intäkter bedömer bergmästaren att det är visat att en fyndighet som sannolikt kan tillgodogöras ekonomiskt har påträffats inom Nautanen K nr 1.

Fyndighetens belägenhet och art

Vad gäller fyndighetens belägenhet gör bergmästaren följande bedömning. Arronderingsförhållandena på platsen utgör inte hinder mot att bevilja den aktuella koncessionen. Fyndigheten gör inte intrång eller utgör hinder för någon annan verksamhets bearbetningskoncession.

Vid en ansökan om bearbetningskoncession kan fyndighetens art ha särskild betydelse på så sätt att det från nationell synpunkt är angeläget att fyndigheten bearbetas av en viss exploatör. Koncessionen omfattar bland annat koncessionsmineralen koppar. Det är enligt bergmästarens uppfattning fråga om ett mineral som har särskild betydelse ur nationell och utrikespolitisk synpunkt, detta då mineralet räknas som en strategisk råvara av EU (EUs lista av kritiska material). Bergmästaren ifrågasätter dock inte sökandens lämplighet som exploatör. Inte heller fyndighetens art talar således mot att bevilja den aktuella koncessionen.

Miljökonsekvensbeskrivningen samt tillämpningen av 3 kap., 4 kap. 1-7 §§ och 6 kap. 28-46 §§ miljöbalken

I enlighet med 8 kap. 1 § minerallagen har bergmästaren samrått med Länsstyrelsen Norrbotten beträffande tillämpningen av 3 kap., 4 kap. 1-7 §§ och 6 kap. 28-46 §§ miljöbalken. Genom detta samrådsförfarande har framkommit att länsstyrelsen anser att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken, och därmed kan ligga till grund för tillämpningen av 3 kap., och 4 kap. 1-7 §§ miljöbalken samt att bearbetningskoncessionen Nautanen K nr 1 kan beviljas under förutsättning av att vissa villkor föreskrivs till skydd för rennäringen.

Grundläggande vid prövningen av markanvändningen är att mark- och vattenområden ska användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Bergmästaren finner inte skäl att frångå den bedömning som länsstyrelsen gjort i ärendet. Bergmästaren anser således att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven på innehåll och kan godkännas. Vidare anser bergmästaren att det vid en tillämpning av hushållningsbestämmelserna inte föreligger hinder mot att bevilja

bearbetningskoncessionen Nautanen K nr 1. Vad samebyn samt Naturskyddsföreningen Norrbottens län framfört i dessa delar föranleder ingen annan bedömning.

Vad gäller de villkor som länsstyrelsen föreslagit så har sökanden framhållit vissa synpunkter mot deras utformning. Vad gäller det första villkoret har sökanden i huvudsak framhållit att villkoret riskerar att kringskära mark- och miljödomstolens möjligheter att reglera frågan inom ramen för miljöprövningen, när också den närmare lokaliseringen av transportvägen kommer vara känd. Detta då villkor i koncessionsbeslutet inte upphör att gälla, utan gäller parallellt med villkoren i miljötillståndet. I dessa delar gör bergmästaren följande bedömning. Villkoret är enligt bergmästarens uppfattning utformat på ett sådant sätt att det inte riskerar att kringskära mark- och miljödomstolens möjligheter att föreskriva ytterligare och mer detaljerade villkor till skydd för rennärningen. Bergmästaren instämmer således i länsstyrelsens uppfattning även i dessa delar och anser att villkoret är lämpligt och bör föreskrivas på så sätt länsstyrelsen föreslagit.

Vad gäller det andra villkoret har sökanden framhållit att det saknar begränsning i tid eller koppling till att gruvverksamhet faktiskt planeras eller bedrivs, och att det därför bör tydliggöras i villkoret att samråd ska genomföras från det att verksamheten påbörjas och under den tid verksamheten bedrivs. Bergmästaren bedömer att det är lämpligt att det mer tydligt framgår av villkoret att det hänger samman med verksamhetens bedrivande. Bergmästaren anser därför att villkoret bör kompletteras med skrivningen ”under den tid verksamheten bedrivs”. Villkoret utformas därför på följande sätt (förändring/tillägg kursiverat);

”Boliden Mineral AB ska årligen *under den tid verksamheten bedrivs* genomföra samråd med Baste čearru i syfte att minimera verksamhetens negativa påverkan på rennärningen. Senast två månader efter genomfört samråd ska Boliden Mineral AB lämna en redogörelse för genomfört samråd till bergmästaren.”

Bergmästaren kan i sammanhanget framhålla att meddelade villkor ska gälla inom ramen för en bearbetningskoncession enligt minerallagen och att mer detaljerade villkor för att begränsa den planerade verksamhetens negativa påverkan på rennärningen och andra intressen kan komma att föreskrivas inom ramen för den tillståndsprövning som sker enligt miljöbalken.

Bergmästaren kan även slutligen konstatera att koncessionsområdet inte omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Slutförande av miljöbedömningen

Bergmästaren har funnit att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven på innehåll och kan godkännas. Den specifika miljöbedömningen kan därför slutföras. När frågan om tillstånd för bearbetningskoncession avgörs ska bergmästaren slutföra miljöbedömningen genom att med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och det som kommit fram under handläggningen av ärendet identifiera, beskriva och göra en slutlig och samlad bedömning av miljöeffekterna. Utifrån innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen och övrigt underlag i ärendet har bergmästaren identifierat följande miljöeffekter som kan bli en följd av beslutet att bevilja ansökt bearbetningskoncession.

Det sökta koncessionsområdet och den planerade gruvverksamheten kommer innebära att nya hittills orörd mark och några mindre vattenområden behöver tas i anspråk. Landskapsbilden kommer påverkas genom ventilationsschakt, anläggande av påslaget för rampen till gruvan, industriområde med upplag för gråberg/malm, transportväg till E10, samt ny kraftledning till industriområdet. Rennäringen kommer påverkas genom dess tillgång till vinterbetesmark, tillgången till bete riskerar komma att begränsas till följd av undvikelsebeteenden hos renarna och barriäreffekter till följd av fasta installationer. Verksamheten riskerar även påverka flyttleder.

Gruvan kommer att länshållas genom pumpning vilket skapar ett grundvattenflöde in mot gruvan. Detta medför avsänkta grundvattennivåer i omgivningen och ett hydrauliskt influensområde bildas. Påverkan på ytvatten till följd av den planerade verksamheten uppstår både direkt och indirekt och medför förändringar ur både hydrologiskt och kemiskt perspektiv. Risk för grumling förekommer vid anläggandet av industriområdet som i huvudsak kommer att ske genom schakt- och fyllningsarbeten. En grundvattensänkning kan resultera i minskade vattenstånd och flöden i vattendragen och sjöarna som ligger direkt intill. Detta kan i så fall medföra effekter på biologin i dessa vatten, vilket i sig kan leda till en förändrad flora och fauna. Indirekta effekter kan även uppstå i angränsande vattensystem, som inte berörs direkt av grundvattensänkningen, eftersom livsutrymmen för till exempel fisk som vandrar kan påverkas.

Inom området finns arter och habitat som är utpekade i Art- och habitatdirektivet; flodpärlmussla och utter samt myrsjöar och mindre vattendrag. Om grundvattensänkningen ger upphov till minskade flöden i ytvatten kan detta innebära påverkan på dessa arter och habitat.

Vad gäller påverkan på skogsområden inom värdetrakten/ev framtida reservatsobjekt nära Nautanen så är det ofrånkomligt att dessa miljöer kommer att påverkas av

verksamheten då mark kommer att behöva tas i anspråk för industriområde, vägar med mera. Nyckelbiotopen väster om Nautanenberget ligger utanför det område som i den hydrogeologiska utredningen bedömts var ett influensområde i de ytliga marklagren. Hydrologiskt kommer inte nyckelbiotopsområdet att påverkas men det kan bli en liten risk för andra typer av störningar, till exempel bullerstörningar på faunan och damning från upplag som ger påverkan på hänglavar.

Ett våtmarksobjekt ligger delvis innanför det bedömda hydrauliska influensområdet och avståndet till mineraliseringen är cirka 2 km. Ett minskat inflöde från grundvattnet till myrarna samt en minskad tillförsel av ytvatten till våtmarken kan innebära förändringar i förutsättningarna för växt- och djurlivet. Stora delar av det markområde som kommer att tas i anspråk vid den planerade gruvetableringen utgör naturvärdesobjekt som hyser höga eller mycket höga naturvärden. Det är ofrånkomligt att dessa miljöer kommer att påverkas av verksamheten då mark kommer att behöva tas i anspråk för industriområde, vägar etc. Merparten av de 26 naturvärdesobjekten ligger inom det bedömda hydrauliska influensområdet. Avsänkningen kan dock förväntas ge störst påverkan i låglänt terräng och vid utströmningsområden. I sådana områden är växtligheten i allmänhet känslig för grundvattenssänkning då den är beroende av högt grundvattenstånd. De våtmarker som löper störst risk att påverkas är de som är belägna direkt intill, strax norr eller söder om det tänkta ramp- och tunnelområdet. Det innebär att såväl naturvärdesobjekt av klass 1 och klass 2 kan komma att påverkas av en grundvattenssänkning som medför effekter i form av att våtmarker försvinner eller får förändrad växtlighet.

Inom området har ett antal skyddsvärda arter observerats (rödlistade eller upptagna i artskyddsförordningens bilagor). Av de påträffade stationära arter som är listade i Artskyddsförordningens bilagor bedöms norna och doftticka vara mer sällsynta än övriga arter. Till detta tillkommer ett antal rödlistade arter av svampar och lavar vilka är främst knutna till kontinuitetsskogar och död ved. Den påverkan en gruvetablering får till följd bör främst utgöras av effekter på individnivå eller grupper av individer, genom habitatförlust eller död.

Lokaliseringen av den planerade gruvan och övriga verksamheter inom sökt koncession kan innebära viss påverkan på kulturmiljön i området. Placeringen av industriområdet i anslutning till det gamla gruvområdet och den planerade sträckningen av transportvägen kan medföra negativa effekter för kulturmiljön i och med att lämningar finns i dessa områden.

För jakt och fiske i området kan också tillgängligheten till viss del påverkas och andra störningar från planerad verksamhet uppstå. Industriområdet kommer att vara instängslat under tiden verksamheten pågår. Buller, vibrationer och damning i

närområdet kring gruvverksamheten kan innebära vissa störningar för jakt, fiske samt friluftsliv i området.

Skogsbruket i området kommer att påverkas i och med att skog behöver avverkas för ventilationsschakten till gruvan, industriområdet, transportvägen ut till väg E10 samt ny kraftledning. Utöver detta så kan även tillgängligheten till delar av området påverkas negativt eftersom den nuvarande vägen ut till väg E10 delvis kommer att byggas om och bli transportväg för malmen från gruvan. En sänkning av grundvattennivåerna i markerna kan ge en positiv effekt på skogstillväxten.

Väg E10 kommer att behöva byggas om och förstärkas på vissa delar från anslutningen av transportvägen till avtagsvägen mot Aitik. Riksintresset kommer inte skadas eller påverkas negativt utan värdet kommer snarare förstärkas genom de förbättringar som sker i och med ombyggnationerna. Detta kräver investeringar men bedöms i övrigt medföra positiva konsekvenser för infrastrukturen i området.

Fokus på socioekonomiska konsekvenserna ligger på Gällivare kommun där de flesta av bolagets anställda inom verksamheten är bosatta, eftersom det är där verksamheten är viktigast ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv. En framtida gruva i Nautanen medför att Gällivarebygden kommer att få fler direkta och indirekta samt inducerade arbetstillfällen. Åtgärden ger positiva effekter på arbetsmarknaden inte bara lokalt inom kommunen utan också för regionen.

Utsläppen av försurande och gödande ämnen kommer huvudsakligen ske från förbrukning av fossila bränslen och sprängmedel. Huvuddelen av utsläppen till luft bedöms genereras vid transporter av malm och gråberg till och från gruvan och en liten andel från detonation av sprängmedel. Svaveldioxid och kväveoxider kan deponeras till mark och vatten med nederbörden och bland annat medföra effekter som försurning och övergödning.

Upplagshantering, tippning och transport av malm och gråberg bedöms kunna orsaka utsläpp av stoft, luftburna partiklar, som kan ge problem i form av damning och nedsmutsning.

I byn Muorjevaara där de närmsta bostäderna är belägna beräknas den ekvivalenta ljudnivån understiga 35 dBA under byggskedet. Under driftskedet beräknas ännu lägre ljudnivåer i omgivningen vilket innebär att Naturvårdsverkets riktvärden både med avseende på ekvivalenta och momentana ljudnivåer vid bostäder kommer att innehållas med god marginal. Den närmast omgivande bebyggelsen är belägen betydligt längre

ifrån arbetsområdet för sprängning än det beräknade säkerhetsavståndet på 360 meter för stenkast. Sannolikt kommer de flesta av de boende inom det undersökta området och de som arbetar i industrilokalen känna av vibrationer från produktionssprängningarna. De beräknade och förväntade vibrationsnivåerna kommer dock vara låga och inte utgöra någon risk för teknisk skada.

Trafiken längs väg E10 mellan Nautanen och Aitik kommer att öka något på grund av malmtransporterna som sker med täckta lastbilar. Som mest bedöms det bli cirka 60 transporter per dygn till Aitik, vilket kan jämföras med trafikflödet (årsmedeldygnstrafik) för väg E10 mot Kiruna (från korsningen E10/E45) som var 1660 fordon/dygn 2014 (330 lastbilar samt 1330 personbilar). Transporterna kommer inte leda till att några riktvärden avseende buller överskrids längs väg E10 eller längs den planerade transportvägen ut till väg E10.

Samlad bedömning av förutsättningarna för bearbetningskoncession

Bergmästaren konstaterar att det inte föreligger hinder mot att bevilja ansökan om bearbetningskoncession för Nautanen K nr 1. Detta med utgångspunkt från den bedömning som gjorts i fråga om malmbevisningen, arronderingsförhållandena, fyndighetens art samt hushållningsbestämmelserna i miljöbalken. Vidare har bergmästaren konstaterat att det ansökta koncessionsområdet inte omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser.

Bergmästaren finner mot denna bakgrund att förutsättningarna för att bevilja den ansökta koncessionen är uppfyllda.

Ekonomisk säkerhet

Enligt 4 kap. 6 § minerallagen ska en koncessionshavare åläggas att ställa säkerhet för att dennes skyldigheter enligt 13 kap. 4 § minerallagen ska uppfyllas, om det inte finns särskilda skäl för något annat. Av 13 kap. 4 § minerallagen framgår att i den mån det är motiverat från allmän eller enskild synpunkt ska koncessionshavaren utföra efterarbete och ta bort andra anläggningar än som anges i 13 kap. 3 § minerallagen. Av samma bestämmelse framgår att den inte innebär någon inskränkning i koncessionshavarens skyldigheter enligt 2 kap. 8 § eller 10 kap. miljöbalken.

Enligt 13 kap. 3 § minerallagen ska byggnader som gjorts för gruvans eller motsvarande anläggnings styrka och varaktighet, såsom exempelvis inklädnad av borrhål, stängsel samt inrättningar för vandring upp och ned i gruvan lämnas kvar. Säkerheten som ska

ställas gäller andra anläggningar, såsom uppfordringsverk och andra för gruvdriften gjorda anläggningar som finns på anvisad mark.²

Av ansökningshandlingarna framgår att framtida gruvbrytning i Nautanen enligt dagens kännedom kommer bedrivas som underjordsbrytning. Malmen kommer transporteras till Aitik där vidare krossning och anrikning planeras. Inget anrikningsverk eller sandmagasin kommer anläggas invid fyndigheten i Nautanen. Ett upplag planeras vid området där berg från brytning av rampen och från brytning av gruvan läggs upp tillfälligt. Det planerade industriområdet kommer enligt preliminär utformning att täcka en yta på ca 64 ha och stängslas in. Inom industriområdet kommer, förutom gåbergs- och malmupplag, även finnas kontor, garage/verkstäder samt anläggningar för vattenrening.

Mot denna bakgrund bedömer bergmästaren att sökanden ska ställa en ekonomisk säkerhet enligt 4 kap. 6 § minerallagen om 1 000 000 (en miljon) kronor.

Bergmästaren påpekar dock att detta inte innebär något undantag från bestämmelser om efterbehandling och ställande av säkerhet som gäller enligt annan lagstiftning.

Avslutningsvis konstaterar bergmästaren i dessa delar att gruvverksamhet utgör sådan miljöfarlig verksamhet som avses i 9 kap. miljöbalken samt att för sådan verksamhet fordras tillstånd meddelat av mark- och miljödomstolen. Beslutet om bearbetningskoncession samt bergmästarens bedömning ifråga om ovan miljöeffekter utgör inte undantag från kravet på tillstånd enligt miljöbalken.

Konsultationens avslutande

Bergmästaren kan även slutligen konstatera att enighet eller samtycke enligt lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket inte uppnåtts. Bergmästaren förklarar även härmed att enighet eller samtycke inte kan nås, varför konsultationen i och med detta beslut förklaras avslutad.

Delgivning av beslutet

Berörda fastighetsägare och övriga kända sakägare delges detta beslut genom vanlig delgivning med delgivningskvitto.

² Jfr. prop 1988:89/92 s. 124 f. samt L. Delin, Minerallagen med kontinentalsockellagen (1996) s. 206 f.

Bergmästaren beslutar att övriga som har rätt att överklaga beslutet om bearbetningskoncession ska delges detta genom kungörelsedelgivning i tidningen Norrländska Socialdemokraten samt i Post- och Inrikes Tidningar.

Hur man överklagar

Den som delges detta beslut genom vanlig delgivning med delgivningskvitto kan överklaga beslutet till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, inom den tidsfrist som anges i överklagandehänvisningen (bilaga 2).

Den som delges detta beslut genom kungörelsedelgivning kan överklaga beslutet till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 20 mars 2025, vilket även anges i överklagandehänvisningen (bilaga 3).

Bergmästaren erinrar om följande

Sökanden erinras om att mark får tas i anspråk för bearbetning av fyndigheten endast om marken anvisats enligt bestämmelserna i 9 kap. minerallagen. Ansökan om markanvisning görs skriftligen hos bergmästaren.

Sökanden erinras vidare om att för det fall denne avser bedriva undersökningsarbete inom koncessionsområdet i dagen på mark som inte anvisats så ska reglerna om arbetsplaner (3 kap. 3-5 f §§ minerallagen) tillämpas. I dessa fall är sökanden skyldig att tillhandahålla en översättning av arbetsplanen på finska, meänkieli eller samiska om undersökning ska utföras inom ett område som helt eller delvis sammanfaller med språkets förvaltningsområde enligt 6 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Begäran om översättning kan framställas skriftligen till sökanden av fastighetsägare eller innehavare av särskild rätt som berörs av planerade arbeten enligt arbetsplanen. Begäran om översättning ska vara sökanden tillhanda inom tio dagar från delgivningen av beslutet om bearbetningskoncession.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av bergmästare Helena Kjellson efter föredragning av juristen Fredrik Hedemalm. I den slutliga handläggningen har även gruvingenjören Stig Abrahamsson deltagit.

Helena Kjellson

Fredrik Hedemalm

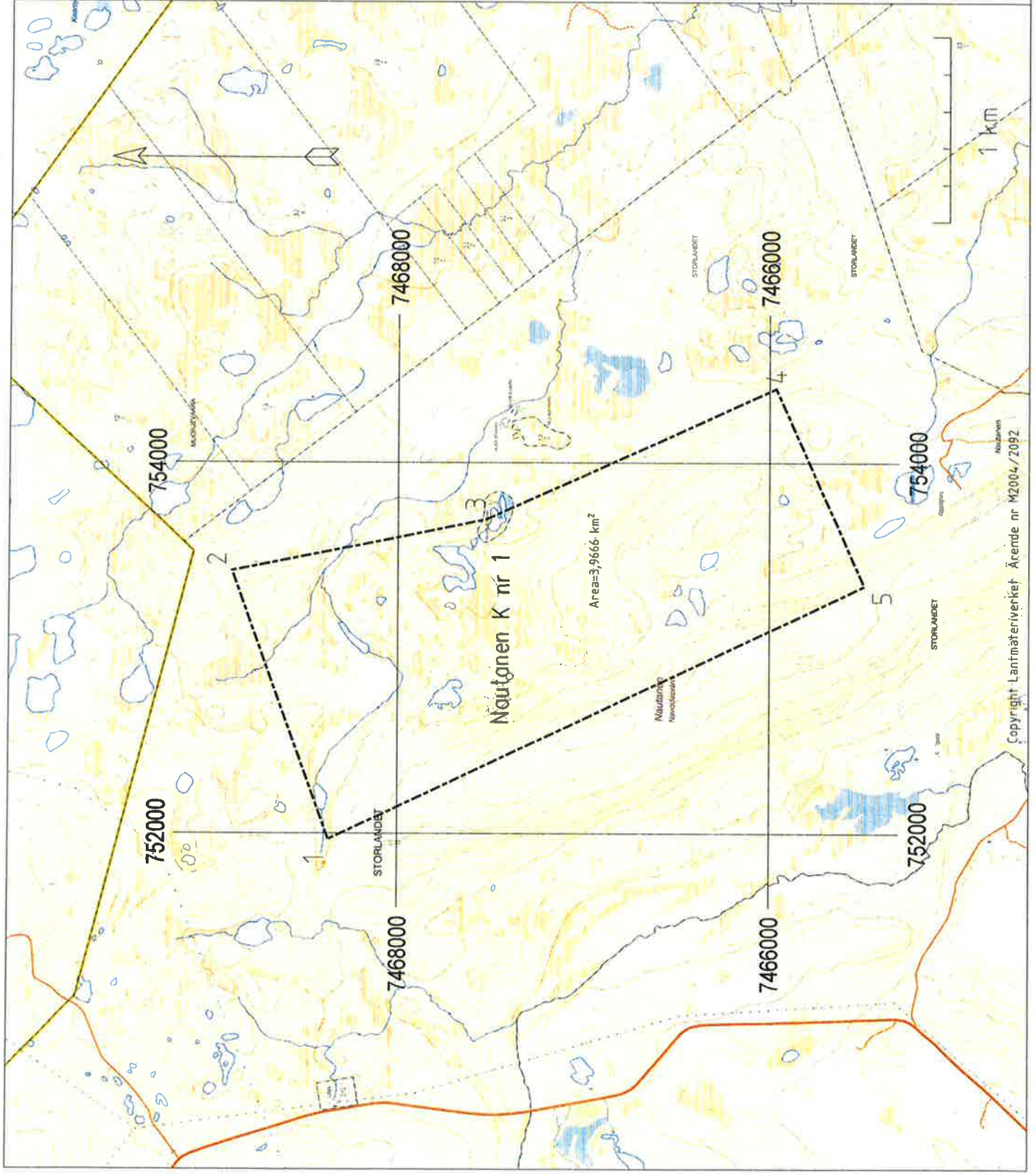
Kopia av beslutet sänds till Länsstyrelsen Norrbotten, Lantmäteriet, Gällivare kommun och Sametinget.

Bilagor

Bilaga 1, Karta över koncessionsområdet, upprättad den 9 februari 2017.

Bilaga 2, Överklagandehänvisning, vanlig delgivning

Bilaga 3, Överklagandehänvisning, kungörelsedelgivning

Traktgräns

Fastighetsgräns

Koncessionsgräns

Befintliga Bearbetnings-
koncessionsgränser

BEARBETNINGS-
KONCESSION

NAUTANEN K nr 1

Gällande kommun

Norrbottens län

BOLIDEN

SWEREF 99 TM

Kartref. 28 K sv

Skala 1: 20000

Kartan upprättad

2017-02-09

av

Christine Bodén

Christine Bodén

BERGSSTATEN

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga bergmästarens beslut ska ni skriva till **Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet**.

Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet **men skickas till Bergsstaten, Box 43, SE-971 02 Luleå** eller mineinspect@bergsstaten.se

I överklagandet ska ni ange:

- Vilket beslut som ni överklagar, ange beslutets diarienummer.
- Varför ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring ni vill ha.
- Ni ska ange ert namn, telefonnummer, postadress och e-postadress.
- Om ni anlitar ombud ska ombudets namn, telefonnummer, postadress och e-postadress anges.

Ert överklagande ska ha kommit in till Bergsstaten **inom tre veckor från den dag då ni fick del av beslutet**.

Om ni som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

Om ni behöver upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till Bergsstaten, via epost mineinspect@bergsstaten.se eller telefon 0920-23 79 00.

BERGSSTATEN

Överklagandehänvisning vid kungörelsedelgivning

Om ni tagit del av beslutet genom att läsa om beslutet i en tidning, s.k. kungörelsedelgivning gäller följande för att överklaga bergmästarens beslut.

Överklagandet ska vara skriftligt och ställas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet **men skickas till Bergsstaten, Box 43, SE-971 02 Luleå** eller mineinspect@bergsstaten.se

I överklagandet ska ni ange:

- Vilket beslut som ni överklagar, ange beslutets diarienummer.
- Varför ni anser att beslutet ska ändras och vilken ändring ni vill ha.
- Ni ska ange ert namn, telefonnummer, postadress och e-postadress.
- Om ni anlitar ombud ska ombudets namn, telefonnummer, postadress och e-postadress anges.

Ert överklagande ska ha kommit in till Bergsstaten **senast den 20 mars 2025**.

Om ni behöver upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till Bergsstaten, via epost mineinspect@bergsstaten.se eller telefon 0920-23 79 00.